

UKRAINSKYI DNEVNIK

UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGANE OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 227. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 30. вересня, 1926. VOL. XXXIV. No. 227. Jersey City, N. J., Thursday, September 30, 1926. THREE CENTS

ТРОПІКАЛЬНИЙ ГУРАГАН У МЕКСИКАНСЬКИМ ПОРТІ

МЕКСИКО, 28. вересня. — Сильний тропікальний гураган навістав нині вечором мексиканський порт Вега Крус. Бура затопила в порті кілька кораблів, при чому згинуло багато моряків. В місті завалювало багато деревляних домі. Втрати в людях ще не відомі. Шкода велика. Довкола міста всі телеграфічні дроти зірвані.

Камениці віджерали папір вітроги. Гураган загинув відій і довоканих міста.

37 ЛЮДИЯ ЖЕРТВОЮ ЗЕЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

НЮ ЙОРК, 28. вересня. — На надземній торі на стації Бас Стріт на підземній залізничі в Асторії, в дільниці Кайс, нахав деревляний потзд наземною залізничі Бродвей на залізний потзд підземної залізничі Інтерборо. Наслідком зуларення 37 осіб відішло лекші й тяжкі ушкодження тіла.

Межи покар'ченим є: Анна Морав, Осип Присник і Антін Вандак.

СУД ПРИЗНАЄ АРЕНДУ НАФТОВИХ ТЕРЕНІВ ОБМАНОМСТВОМ

СТ. ЛУИС, 28. вересня. — Федеральний апаляційний суд розбирав тут нині справу винаймаю урядових нафтових теренів у Довм Пат, який добув собі нафтар Гарі Синклер від міністра внутрішніх справ Флора, та признає сей контракт обманчивим та неважним.

СТЕЙТОВА ДЕМОКРАТИЧНА КОНВЕНЦІЯ ПРОТИ ПРОГИБІЩІ

СИРАКУЗА, 28. вересня. — Нині покінчилася тут кількаденна конвенція стейтрової демократичної партії, замінта тим, що делегати гурбанно заявили проти прогібіщів. Кандидатом партії на уряд губернатор стейту Ню Йорку поставлено в п'ятє А. Сміта.

Стейтв'ої республіканці знова заявляються виразно за прогібіщею.

ДІСТАВ 20 ЛІТ ЗА ВБИВСТВО, ПОПОВНЕНЕ В 1917. РОЦІ

МИНОЛА, Лонг Айленд, 28. вересня. — Стейтний суд засудив Антонія Корда, який вбив з револьвера підчас сварки свого товариша Лукуса Мусті ще в липні 1917. року, на 20 літ в'язниці. Заволомо його ще 9 літ йому.

УКРАЇНСЬКІ ПРЕЗБИТЕРІЯНИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 28. вересня. — Місцевя українська презбїтерїанська церква ухвалила на спеціальних зборах за протестувати проти викидання польським урядом українських презбїтерїанських місіонарів Льва Бучака й паню Бучачку.

Резолюція зборів каже, що місіонарі сїї церкви роблять євангельську роботу, не мішаючи в політику та що польська конституція гарантує всім людям повну свободу совісповідання. Тому поступованье польського уряду нарушує сї права, загарантовані конституцією.

Збори рішили просити американський уряд уставиитись в обороні нарушених прав. Виславо теж домаганье до Варшави змінити приказ.

БУДЕ ЖИТИ, ХОЧА СКІЛО ПРОБИЛО ЙОМУ МОЗОК

НЮ ЙОРК, 28. вересня. — Лікарі, які оперували мозок Джорджа Рича, котрому підчас автомобільного випадку відломко вітрової заслонки авта пробив череп і мозок, кажуть, що він буде жити, хоча покар'чення мозку звачійно вважається смертельним.

НОВІ ДОСВІДИ З В'ЯЗНИЦЕЮ „НА ХЛБІ І ВОДІ“

ВАШІНГТОН, 28. вересня. — Щоби переконатись, які наслідки для здоров'я може мати засада на в'язничю на хлбї й воді, які почали видавати судді на бутлегерів, департамент судничства почав нині спеціальні розсліди, щоби переконатись, чи сї кара справді є диня й жорстока.

ЩЕ УРЯДОВИ МАЛО.

ВАШІНГТОН, 28. вересня. — Лорд, директор бюджету, заявляе, що він пропозити конгресови проєкт фінансової укладки, щоби урядовя признали на виконуванье прогібіщів в 1927. році 30 міліонів доларів.

За останніх 12 місяців засуджено за преступленье прогібіщійного закона 44,022 осіб, разом на 5,666 літ в'язничі й 7 міліонів доларів гривни. Від колив заведено прогібіщів, ше ніколи не було стільки присутів, що в сьому році.

ЗАВ'ЯТО ВТІКАВ ЗІ ШКОЛИ.

БУНТОН, Ню Джерзі, 28. вересня. — Стенлі Лейк, 15-літній ученик народної школи в Флашингу, не зробив школу так сильно, що втікаючи з дому, вкрая по дорозі три авта, закни його спіймала поліція.

ПОВЕНИ НА ЗАХОДИ.

ФІНІКС, Аризона, 28. вересня. — По шлїй підземній Аризони та північній часті Ню Мексика бувають, тепер сильні повени, які викликають сильні дощі. В місцевості Долаєс багато людей мусяло втікати зі своїх домі. Повени змели кілька мостів.

ПОЧАВСЯ СКАНДАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПРОПОВІДНИЦІ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 27. вересня. — Нині поставлено тут перед велику лаву присяжних суддів паню Аймі Мекферсон, ославлену на цілє західне побережье проповідничю, яку прокураторія обжаловує за надуживанье суду. Свого часу пані Мекферсон пропала була на кілька днів без вїстки, а з'явившись назад, заявила, що її насильно пірвано й завезено до Мексико. За який час опися кілька свідків згідно знала, що в той час пані Мекферсон жила собі з одним мушциною в бонгетов над морем.

В РОСІ ЗАЧИНАЮТЬ ХОДИТИ ЧИМРАЗ БІЛЬШЕ ДО ЦЕРКВИ.

ПАРІЖ, 27. вересня. — Епископ Дакме Конзон з Вашингтону, який обидво Росію, подає, що переселі більшовицьких супроти релігії і церкви не тільки своїм шлї. Вони не тіляють, що віри не зникли, але ще її поширили. Церква тепер маюте більше вірних як було в царських часів. Навіть учать еже науки релігії, хоч більшовицькі закони забороняють в'язку релігії перед 18 роком життя. Епископ бачив різницю на вулицях багато римо-католицьких священників в священстві урівняно. Правительство більше терп стурбованє иншими клопотами як релігією. Воно бачить, що закон, який дозволяє на скорє і легке подуржта на легкий розвід, більше шкоди наносити державі як релігії церква.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ БОЛДВИНА.

ЛОНДОН, 27. вересня. — На засіданню парламенту премієр Болдин заявив, що уряд вичерпав всі способи, якими можна би довести до кінця страйк. Мек Доналд і Ллойд Джордж критикували остро уряд, але і опозиція не подала ніякого реального способу на вихід з катастрофи. Справу відложено до слідууючого засідання.

ПОВДІРА МІРКА.

З Берліна пишуть до „Діла“: З добре поінформованого джерела довідуюсь, що між румунським правительством Жидими в Румунії ведуться переговори в справі „зміни системи“ супроти Жидів. Переговори добігають кінця й маюте принести Жидям деякі важні уступки. Між иншим будуть повернені до служб Жидів вчителі, жидівським учням буде можливо святкувати суботи, а, що найважніше, для Жидів буде отворена учительська семінарія в Чернівцях. Колиб це мало бути правдою, то виходить, що румунське правительство прикладає до Жидів иншу мірку, ніж до Українців, які даремне ждуть реституції державної (тепер зружмленої) вчительської семінарії в Чернівцях та дозвола на отворення заміжньої владою приватної семінарії Тов. „Українська Школа“.

КЕРЕНСКИМ НА СЦЕНІ.

В ленинградському „Театрі артистів“ дають тепер шовечерю комедію С. Маріанова п.з. „Керенський“, „Красная Газета“ пише про цю штуку так: Автор займається більше анекдотами як справжньою історією. Перемішання везв'язаних зі собою сцінних образів пригадує нам декілька епізодів, які можна пізнати краще і з більшою користю з відповідної мемуарної літератури. Розянок, Мілюков, Некрасов і Чхеїдзе заявляються і зникають, не зворушуючи зовсім слухачів. Актори звернули свою увагу на зверхню подібність, тому маємо вуси Мілюкова, живіт Розанкіна і фризурю Керенського — але більше нічого.

З ЦЕРКОВНИХ СПРАВ.

Епископ-супраган о. др. Осип Божий іменованій на місце помершого о. Біленького архієпископом Львівської капітули, а о. Фрала Тит Войнарський — протодияконом-митром. — В американських і канадських українських, часописках появилася вїстка про недалеке відкриття греко-кат. єпископа в Канді о. Микити Букчи. Еп. Будка мав би замешкати в Римі. Хоч було його наслідником, покищо не відомо. Чи цї вїстка відповідала правді, не знати, бо про уступленье еп. Будки писалося вже перед кількома роками, при нагоді 10-літнього ювілею-ювілейності в Канаді. — В деяких органах преси подібуємо вїстки про плян іменування греко-кат. єпископа для Південної Америки, де в останніх часах виказує успіхи агітація українських автокефалів. Про такий плян в українських духовних колах у Львові нічого не відомо. — („Діло“).

АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ У ВАРШАВІ.

У Варшаві викрито таємну комуністичну друкарню. У зв'язку з тим викриттям арештовано около 100 осіб, які замешкує у пресенційному арешті. Арештовані — майже самі молоді люди. Таємна друкарня мїстилася при вул. Мокотовський к. 50. Кажуть, що цю друкарню спроваджено з Англії. В льокалі, куди часто заходили посли з незалежної польської партії Балін, Вовульський і Шапір, знайдено багато вїзюв, які забрали спеціальним торговим самоходом. Прокураторія виступила з домаганням видати в руки судових властей посів Баліна, Вовульського і Шапіра.

З ПОЛЬСЬКОГО ТЮРЕМ.

З луцької тюрми втікло 6 арештантів, обвинувачених в організації диверсійних відділів на радницькому пограниччю. Втікли таким чином, що перепливали північником крвати в тюремних в'язнях. — У ковельській тюрмі прийшло до великих заворушень. Арештанти забарикадувались, після чого по вивабиваї вїкна, поपालив сїм в'язник і т. д. Спокій і порядок привернула покликана поліція. Причини тих заворушень нам не відомі.

СТУДЕНТИ І ВІЙСЬКОВЕ НАВЧАННЯ В СРСР.

Центральний Виконавчий Комітет СРСР видав постанову про введення обовязкового військового навчання для студентів і студенток високих шкіль. Представник Тел. Агенції Рад. Союзу звернувся до вїйськових кругів за висненнем, як належить розуміти вїйськове навчання студентом. На запит дістав таку відповідь: Студенти Високих Шкіль обовязані до військового навчання на рівні зі студентами. Табору студенти не будуть відбавувати, тобто не будуть йти на вправи до касарнь, та їх буде вислашено на практику до тилкових установ Наркомвійськомору на основі особливих вказівок Реввійськради СРСР. Студенти, що відбавили вїйськове навчання, не дістануть звання команданта червоної армії, а в часі вїйни їх будуть використовувати як інжинірок, лікарюв тощо в вїйськовому промислі, санітарних установах та в інших тилкових органах червоної армії.

ТРАГЕДІЯ ЛЮБОВНОЇ ПАРИ.

Дня 3 с. м. в полудне далистину стріли в судействі ресторану на Високий Замку у Львові. Дозорець плянаний побіг у напрямі стріли і побачив на траві мушцину й жінку вже в пересмігнутих судорогах. Небавком з'явився і лікар Ратушково-го Поготняк, як також місцевий лікар др. Литвинюк, які могли ствердити тільки смерть обох людей. Показалося, що мушцина лянула наперед до жінки в голову, шию і груди, а потім впакував собі кулю в серце.

З документації виявилось, що самовбивником був 30-літній Антін Череп, шлопар при міських трамваях, що при вул. Жовківській 153. Його вбитя товаришичка — це Марія Задущак, жінка шевського майстра Фердинанда З., зам. при вул. Руській 6. Її чоловік від двох літ на Кульпарові, тому Задущакова жила у свого батька Ткачука в Замарстиніві, де й пізнала Черепя. Обоє полюбивши, а що не мали ні зможі, ні виграйдів пібрались, покинули самобивництво. При Черепі знайдено лист з дати 2 с. м., в якому та саме причина смерті подана.

ПЕРЕХОДЯТЬ НА ПОЛЬСЬКУ МОВУ.

Дня 29. серпня відбулося в Августинському костелі в Вильні торжественне переходу на лоню „католицької церкви скіданого обряду“ 13 православних вірних. Обряду приєднання довершив бувший архимандрит Пилип Морозов і його помічник бувший православний священик Володимир Ляносродський, що теж недавно перейшов на польську мову.

НОВА ДОСЛІДНА КАТЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

При потавському Інституті Народної Освіти повстає заклада місяцевих наукових робітників нова науково-дослідна кафедра українського письменства.

ХТО ЗАВИНИВ ВІЙНУ — НАЛЕЖИТЬ ВЖЕ ДО МИНУВШИНИ

БЕРЛІН, 28. вересня. — Німецький міністеру заграничних справ Штрессман не буде відповідати на промову французького прем'єра Поанкаре, який вивидити наново kwestію причинення світової війни, звлючуючи війну на Німеччину. Орган Штрессмана заявляє, що та справа належить вже до минувшини, а їх інтересу тепер більше будучини. Супроти цього ні Штрессман ні німецька преса не дуже багато над цю справою розсудуватись і не псути того важкого діла, яке закрілося в Локарно і яке якраз значна тепер дозрівати.

ХАРАКТЕРИСТИКА АМЕРИКАНЦІВ.

БЕРЛІН, 28. вересня. — Барон фон Мальмш, німецький амбасадор в Вашингтоні, виголосив промову на вечері Американського Клубу в Берліні, в якій підніс салюточні прикмети, які характеризують для американського народу: усумнітсь, ошадність і жвавість. На обід-була присутна ціла американська колонія і весь дипломатичний корпус, який перебуває в Берліні.

ЗРІКАЄТЬСЯ РЕНТИ В КВОТІ \$30,000.

ЛОНДОН, 28. вересня. — Міссис Вайлетт Джеррот, який померший недавно князь Орландський, претендент до французького престолоа, записав недавно річну ренту в квоті \$30,000, зрєкаєся ренти, бо виходить, що князь роздав більше як мав. Вона тільки застерєга собі, щоби други спадкоємці, які скористались з її зрєчення, заховаали і не продавали славної колекції лувєвських трофеїв князя.

ЗВЕРТАЮТЬСЯ ПРОТИ ЕРРІЯ ЙОГО ВЛАСНИ ПРІХИЛЬНИЙ.

ЛІОН, Франція, 28. вересня. — Міська рада Ліону, в якій соціалісти маюте більшість, повела острі атаку проти мейора міста Еррія, який є тепер міністером освіти в кабінеті Поанкаре, якого вважають реакціонером. Радні зажадали від Еррія резигнації з мейора, заявляючи, що більшість радних в радї міста є проти него. Еррію одначе не хоче уступити і каже, щоби радні звернулися до мешканців Ліону як виборців і коли ті зажадають своєю більшістю його резигнації, тоді він уступить.

НЕМА НАДІІ НА РАТИФІКАЦІЮ ДОВЖНОГО ДОГОВОРУ.

ПАРІЖ, 28. вересня. — Генеральні ради департаментів відбавляють тепер збори, на яких дуже остро осуджують американсько-французький договір в справі доларів. Шлядються виразні протести проти того, щоби платити гроші Америки, які зробила добрий інтерес підчас вїйни і по вїйні і яка купатсь в злато.

З того вистить, що парламент по вській правдоподібності таки не завершить договору Беренера, бо голосе департаментських рад дуже часто рішачий. Цеж вказівка виборців для послів і сенаторів. В найкращім случаю міг би такий договір бути затверджений тоді, колиб франк стояв на однім місці і мав певну і стаду нарість. Але навіть і в тім випадку домагаються ще реалїз догвору.

ПОАНКАРЕ В КЛОПОТІ.

ПАРІЖ, 28. вересня. — 125 повзавлених хлба мейорів зіхлоса до Паріжа і урядують великі протестувачі збори проти Поанкаре, який здають державної ошадності позбавив їх уряду і хлба. В зборах тих возмуть участь сенатори і посли. Кажуть, що їх виступ готов пошкодити богами самому прем'єрови.

БЕЛЬГІЯ ПЕРЕЙДЕ ДО ЗОЛОТОЇ ВАЛЮТИ.

ПАРІЖ, 28. вересня. — Еміль Франк, бельгійський міністер фінансів, прибув до Паріжа, щоби порозумітись з французьким урядом в справі одностайної фінансової політики. Він заявляє, що Бельгія буде в силі завести золоту валюту вже на слідуочий рік.

СОВІТИ ПІДНОСЯТЬ ПЛАТНЮ РОБІТНИКАМ.

РІГА, 28. вересня. — Мнєю сего, що економісти заявляють, що нема справедливої причини до того, щоби платіности робітничі плати, коли вся акція уряду спрямована до того, щоби принятии дорожчине, платні підуть так в тору. Уряд змушений є зробити з огляду на загальне негтовуванье робітників. Замшка буде вимостити 15%. В той спосіб думає уряд замкнуту губу опозній. А опозиція знова заявляє, що та підлявля замала та що вкладаи до робітничих організацій поперуть інава-півшачку.

В МАРОККО ДАЛІ НЕМА СПОКОЮ.

ПАРІЖ, 28. вересня. — Коли Іспанці хотіли взяти в posiadанье Бені Агмед племя, стрінули вони там оружний опір, бо племя заявляло, що коли воно вже має піддаватись, то воле йти від Французів. З того вийшов новий клопіт, а комісія доміти собі голову, як його розвзвати, бо Французі і Іспанці союзники на африканській ґрунті. І одні і другі хотілиб поісти як найбільше землі Рифів.

В ЮГОСЛАВІЮ ЗНОВА ПОТОПА.

ВІДЕНЬ, 28. вересня. — В Югославії впади знова великі дощі, які позбавляють сотні сіл та народили величезної шкоди в полях і в долах.

Користуйтеся в нагоді! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВОТУПАЙТЕ СЕБІ ЧС

Користуйтеся в нагоді! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВОТУПАЙТЕ СЕБІ ЧС

3 українського життя в Америці.

ПАСЕЯК, Н. ДЖ.

Готують свято Франка.

Українська православна парохія в Пасеюку постановила урочисто відсвяткувати свято найбільшого нашого генія І. Франка. В цей привід відбувся в неділю, дня 19 с. м. в галі парадальний мітинг, де засіла на святої комітет, до якого входили: о. Андрій Іванішин, М. Пилко, Л. Сисин і Д. Лецишин. Ухвалено відіслати до всіх товариств і браств в Пасеюку до участі в сні святі та попросити ці товариства вислати своїх представників на сні парадальні на день 3 жовтня в 6 годину вечора до першої галі. На збори запрошено 10 осіб товариства: Тов. Українську Січ, відділ 182 У. Н. Союз; Браство св. І. Хреститця, відділ 97. У. Н. Союз; Український Народний Дім; Товариство ім. Т. Шевченка, відділ 42 У. Н. Союз; Товариство Запорожська Січ, відділ 100 У. Н. Союз; Українська Рада; Сестринство ім. О. Бесарабової; Українська греко-католицька парохія св. Отця Николая; Браство св. о. Николая; Товариство Івана Франка в Сінгек, Нью Джерсі; свято має відбутись 31 жовтня с. р.

ПРОВІДЕНС, Р. АЛ.

Заходи до святкування пам'яті Івана Франка.

Дня 27 вересня відбулися тут збори в справі відсвяткування ювілею великого сина України Івана Франка. Не бракувало й вояків, які, як в усіх інших національних справах, так і в сій хотіли приспівати народну роботу. Та збори не піддалися сні інтригам і постановили відсвяткувати пам'яті того, що поклав лізе своє життя на службу нашому народові. Коли по вій Україні та по українській імміграції в Америці й Канаді свідуються 10-літній ювілей смерті українського Мойсея Івана Франка, відіслать йому пам'яті картини, академіями, вечірками, представленнями, візитами і другими святами, що не може й наша околища оставати по заду великого національного гая.

В цей літні присутні постановили організувати тимчасовий ювілейний комітет, до якого ввійшли: Любовий, відділ 177. Українського Народного Союзу, ввійшли гр. Дмитро Рекрут, Степан Сакса, Гаврило Лучка й Омелян Рекрут, а від Товариства імені Тараса Шевченка, відділ 73. Українського Народного Союзу, гр.: Григорій Болдох, Михайло Свідер, Дмитро Лободяк, Андрій Сидор і Іван Витязь.

Збори постановили запросити до співучасті в ювілейній обході всі шановні товариства, обходів, клуби, читальні, парохії й всіх інших українців з Провіденсу, Вунскаста, Менвілла, Сентрал Фокс, Кромтона, Тонтона, Фол Ривер і других місцевостей в околищі.

Для zorganizовання свята відбулися в неділю, 3 жовтня, о год 11. пер побудем в галі української православної церкви на Пилгрим Стріт в Провіденс збори відпочинку всіх товариств, які хочуть брати участь в сьому ювілею. Сі збори вібурят ширший комітет, виготовлять програму обходу й визначать день свята. Сі збори — дадут нагоду всім тим, які від довшого часу не добувають відсвяткування пам'яті великого каменяра на дорозі поступу українського народа.

Тимчасовий Комітет.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

Українські жінки беруть участь у виставі.

На виставі артистичного проміслю, яку устроїла жіноча організація в готелі Астора, є й український відділ, улажений заходами ньюйорської жіноцтва.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

Величаве свято в пам'яті Івана Франка.

Серце радувалося, якийсь свіжий дух вступав в кожне, що минуло відістоять біля укр. кат. церкви св. Юрія і бачив дрібні на біло вбрані діти і молоді дівчата в українських строях і січовички та січовички в стрілецьких одностроях. Коли гляді на товну народку, що обступила місця, бо в церкві не було і місця і коли гляді на українські і американські прапори, що миготали перед його очима. Це бо йшли представники українських братств і товариств на паханду, яку мають відправити за упокій нашого національного генія Івана Франка.

А в церкві перед вітаром видіється чорним сунком покриті доминова, всі в квітках і снітлі. А докрути не май діти в білих як сніг убраннях і січовички та січовички в одностроях, що становлять почитну сторуку.

Перед пахандою сказав слово о. Понятяшин. В своїй промові підніс він те, за що саме наш народ так високо цинить Івана Франка. Він підчеркнув, що Франко вийшов з під сльозької стріхи, з той, з під якої вийшло стільки прекрасних, чесних характерів, стільки борців за кращу долю нашого народа. о. Понятяшин загада за ті великі труднощі, які приходило перед своїми власними людьми, які його не розуміли і розуміли не хотіли, які були заскоружі і рабські душі, які звикли до лаякства а не до свободи і поступу. Але Франко не зражався, а дунав скаду темноти і заскоружуваності. І ту скаду пробив, бо те, що Україна повстала підчас світової війни до боротьби за свою самостійність, це всемогучо завдяку Івану Духу.

Франко не був совершенно лише о стільки, що нічого в природі нема совершеншого, бо й сонце має свої планети і місяць має свої сателіти і тині. Але нема такого перозумного чоловіка на світі, щоб робив з того приводу сонцю чи місяцю в якісь закиди, щоб казав, що вони нам не потрібні. Те саме і з Франком. Тільки дрібні діди не добувають геніяльного величчя Франка а судять його з дрібнцями. Та на такі голоси нам не треба звертати уваги, бо нарід як цілість клоант го лову перед тим, що явля в нашій серції свату віру, що прийде час, що наш нарід стане воляним і глянє як хазія до мовитий по своїй хаті і по своїм полю.

По паханді всі присутні пішли до галі Українського Народного Дому, де відбулася академія в пам'яті Франка.

Академію відчинив гр. М. Воробець і привітав присутніх від імені Січі ім. Б. Хмельницького, Чорноморської Січі і Жіночої Січі ім. Бесарабової, які зайняли головну улаштуванням торжества та попросив представників 29 українських товариств, щоб зайняли почесне місце на сцені.

По тім проповів він редактору Ревюка о слово. Гр. Іван Ревюк, підніс, що значення Івана Франка в суспільній історії українського народа в Галичині лежить передовсім в тому, що він своїм мудрим словом і своєю нестомним діяльністю пролігав шлях до свободи.

лінійної гармонічної суспільності, який по своїй суті був світоглядом часів кріпачських, світоглядом польських панів і урядовців. Зараз на вступі своєю громадською діяльністю Іван Франко кинув високо сьому світоглядом, який серед нашої суспільності почувався як в тридцять літ після знесення панщини. Громадянство обурилося на сей вишод і браство прийшлося звесті а браство спільністю завзвуть боротьбу, яка забрала лізе покоління часу. Не діялися на літні пересядування зі сторони оборонців старого світогляду. Франко владос сей світогляд зомати. Суспільність стала дивитися на себе не очима побитих і гноблених, але очима своєї мислі. Появилос довіра до своєї думки, охота до власної освіти, до організації й боротьби. Народ став за три краце зацікавитися за свої власні інтереси. Через те Франко є найбільшим українцем, якого видала західна Україна, та найбільшим сином України останніх двох поколінь.

Гр. М. Кедровський говорив другий. Тема його промови була: Іван Франко як Мойсей українського народа.

Вже доходила година четверта по полудні, коли скінчилися академія і нарід мій розійшовся домів на те, щоб троха відпочити і прийти до той самої галі о год 8. на святоїний концерт.

На концерті гая була виконана публічною по береги така і на академії. Концерт розпочався виступом Українського Хору під орудою п. Т. Онуфрія. Та точка хорую як і други випали дуже гарно. Публіка нагороджувала їх оллесками.

Солістки п. Е. Корнат і А. Ольшевська дуже добре відомі ньюйорській публіці, тому нема що про них ширше розписувати. Вони мають вже свою славу музики.

Пн Гаула і В. Керницький, в солах і скриповим дуєт діла в долах того, що мають музикальний талант.

З вокальних точок найкраще вийшла квартет, який відіслав «Вічного Революціонера». Ця могола пісня потрясла всім слухачами. Не диво, що треба було її повторити. Могучий го-

лос п. Ділова враз з милом і звучним тенором п. Боброва маркували прекрасно могучий гід і побуду революційного духа, а п. Корнат і Ольшевська докладали всіх сил, щоб достроїти до сильної музики і до сильного слова. Тому і не диво, що цей квартет таке миле, а заразом і так сильне залуш по собі вражання.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Народні наради і поліція біля катедри.

Щоб не допустити до того, щоб в нашій громаді повстав заколот і аміяння з приводу раскладської політики, яка не минала і наш укр. кат. парохія, ршиш комітет з членів 23 народних організмій міста Філадельфії на своїм засіданні за 17 вересня, щоб скликати віче парохія. А думавмо, що коми наші за твердих княжих часів, тиють літ тому влад наш нарід вичемим порядком вирішували важні справи, то й тут владість нам погодитися в той спосіб ті клопоти, які виходять з церковного єдиновластия.

Хтось і комусь наговорив, що наш нарід і наше віче, не якийсь бунт чи революція проти церкви і епископа. Все миє друга недія, як нашу катедру стереже пів дозна полісмена та чинають за тим, щоб їх не розлавав який розколот до того. Болять, щоб Філадельфійський загальне дізнався, що в нас коміт та що нарід збирається на нараду. Думавмо, що на те треба аж літточок. Та і о без літточок вже й мала дитина знає, що в неділю 3 жовтня зараз по Службі Божій відбудуться в Галі Українських Горожан при 849 Норвуд Френчін Ст. велике віче в народних і церковних справах та що там будуть говорити про те, як ратувати наше народне добро. Побачимо, що прийде на те віче та скільки в Рутенції в Філадельфії. Та недія, що приїде, покаже, кому треба, що це є нарід і яка в нім сила.

Красу свята піднеса рівнок і декламация п. Евгєна Ляховича. Віддав він з вервою і натиском поезію Івана Франка «Каменирі». Видавася не раз, що це декламатор думав дісно на сцені скалу рутенської заскоружуваності, так дуже і так з серцем віддавав декламатор силу і духа цієї чудової поезії. Маємо надію, що будемо мати нагоду почути п. Ляховича це не в одній декламация, бо на те мають люде талант, щоб в него вони і други користали, а не на те, щоб його марнувати.

Святочну промову вголосив д-р Л. Мишуця, представляючи кілька маркантним рисами те, в чім лежить велич і геніяльність Івана Франка.

Свято закінчилося відіпіваннем національного гимну.

Оттак минула неділя і оттак перейшов той пам'ятний день, коли ньюйорська громада в небувалій чинельності так гармонічно і так торжественно віддала поклан Іванові Франкови. Три ньюйорські Січі, а то Січі ім. Хмельницького, Чорноморської Січі і Жіночої Січі ім. Бесарабової завдали собі багато труда для звелчання пам'яті нашого Каменяра, а 29 українських національних організмій

сторожили катедру, кому тут нікого ніякого бути не робить. Та до того всього займе сьому становище наш нарід на вічу. Філадельфійський Комітет.

РАЙ ДЛЯ ЖИДІВ!

Центральна Комісія для національних меншостей Галицької України порішила на днях утворити дві нові жидівські округи а саме: Маріопольську та Запорізьку.

Палестина, тай годі!

ЗНОВ НАПАД НА ВОЄННІ СКЛАДИ!

Польська преса доносить, що 3-го м. н. місто стардинське несомнісно підляти нестерпимо ці муніційні склади в Ленгу коло Домби під Краковом. Вивязався перестрєлка між стороже склади та таємничими гістьми. Мимо густої стрілянини, — нікого з обох сторін не ранено. Поліція та війська жандармерія перешукує безуспішно околицю.

ПОЗІРІ БАЙОН, Н. ДЖ. І ПОЗІРІ ЗАХОДОМ КОРИНАРШІ РОБІТНИЧОГО ДОМУ

ВІДБІРАЄТЬСЯ ПЕРШИЙ РАЗ В БАЙОН, Н. ДЖ. ПРЕДСТАВЛЯТИ НА ПІСЛО:

ВАСНІ ЗОРІ

В СУБОТУ, 2 ЖОВТНЯ 1926 в галі Лейбор Лайсому 72 WEST 23RD STREET. Початок о годній 7:30 вечером.

Вступ 50 центів. Робитимуться і Робитимуться представлення, бо не представляється є надто інтересу і представляється цікаво глядіти. Най не буть ані одного українця ні України, щоб не пропустити цю інтересу штурку. 227-28 Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Я. УВАГА!

Т-ВО УКРАЇНСКА ЖІНОЧА РАДА В НЮ ЙОРКУ

В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО ЖОВТНЯ 1926 РОКУ

В УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

ПЕРШИЙ ОСІЙНИЙ БАЛЬ

Початок о годній 7:30 вечером. — Вступ літ особа 50 центів. Родимий Дох за сего Балю призначено на будову Захоронок для сиріт і Санаторію нашим хорім і письменникам в Москальці коло Косова. Наша повинність є безуспішно помочти так добрую і хосенною ділю. Приходить так старі як і молоді на сей Балю, де стрінуть Вас ріжні осіиные балеві несподіванки, до котрих вже нічий комітет пригтовується з найбільшим старанем. Музика добрана. — Комітет.

Аркадій Аверченко.

РАХУНОК

— Що вас то обходить? — відбюкнув я йому несприятно.

— А, то мені подобається! — крикнув присидкуватий чоловік і сплеснув у руки... — Що то мене обходить? А чияж то поєністія і чия земля? Чий ліс? Чия річка? Чий той горб належить до китайського царя? До мене це все належить... — Можливо... — відповів я сухо — алеж ми не будемо... — Чи вільно ходити по чужій поєністія, по чужій землі? — Тут нема таблиці з написом: «Архиді заборошений!» — Так... А як ви сюди зайшли? — Ми заблудили в лісі... — Заблудили? Коли хто заблудить, то стареться як можна найкраще вийти на добру дорозу... А ви стоїте тут години та подивляєте краєвид... — Чи ви маєте яку школу з того, що ми подивляємо краєвид? — скриньку я вже дуже сердитий... — Ні, але й користі не маю! — Якуж користь хочете ви мати? — Позвольте, молодий чоловіче, позвольте... — говорив він нервово та сів на лявку під корчем бозу. — Як гадаєте собі? Чи поєністія, ця ріка, цей горб, як я їх купував, коштували менше багато грошей... — Можливо... — Чи ви мали приємність, як оглядали цей краєвид? — Чудовий вид, — заприймтила моя товаришка.

— Так, і чому вам вільно тут стяти й подивляти все? Коли бачити гарний балет або якусь пєсу, то мусите заплатити. А тут хочете даром мати приємність. Ні, так годі, молодий чоловіче. Чому театр має кошувати гроші за цей краєвид ніч? Зовсім пропало: директор мусить заплатити акторам, музикантам, малрям... — Так... А я все, що ось тут, дістаю у дарунок... Я не заплачу ні шага...? Актори — то смішне... а також усе чудово ісцензування... той хлопцев у білій шапці, що он там стоїть серед темної зелені, робить гарне вражання... Я плачу йому місячно п'ять карбованців... Плачу йому чи не плачу? Я здивнував раменами: — Можливо, що платите, але певно не за те, що він там стоїть серед темної зелені... — То правда... Мій мій вінчик... Та від якого має він що білу сорочку? Віз мене... А коли він там стояв у червоній або помаранчній, то зісвував би краєвид... — Слухайте, — озвася я обурений... — Що ви властиво хочете? Я стою тут і подивляю з отсєю панєю краєвид. Чи то вам краєвид? Хочете грошей? Прошу, напишіть рахунок! — Я зараз дам ваш рахунок — сказав дідич... — Добре, добре... А тепер оставте нас у спокою... Хочемо бути самі. Коми потрібуватимемо вас, як вас закличу. До побачення! — Він бурмотів щось від носом і зник у корчах... — Хач настій уже поповзано, а старчас заводити до собою:

— Серденько, він уже пішов... що за нахабна людина... Гарно тут... Дійсно чудово... Глянь дитинку — отсєй лісок... отсєй непоєністені деревця... Ші річки відлітати зеленого... А отсєй там вузьенька доріжка між полями, відкритим гарним полемим цїктами... Шо за гарненька лічорова криїла твої домика, як червона стіпу осялаю заходяє сонце. Домик той так успокоєно, доказує, що ми не в пустині... А цей вітрак там на обрії... Крила його повертаються так помало... Дорогенька, тут людина рада би поклястися в траву та мріяти, мріяти... Стояли пригрозивши до себе, вона схилила голюку на його рамя, й подивляла чудовий краєвид... Вкінці вона пробудилася з мрій й сказала тихо: — Мусимо йти! — Пане, рахунок! — кликнув я дідичу. Мій почули шестет поза нами та побачили присидкуватого дідича з клатковим паперу... — Ну, дід рахунок? — спитав я шорткою. — Прошу! — і він подав мені картку паперу, на якуму було скляточку написано:

Рахунок.

За оглянення краєвиду, власності дідича Оккурова, згідно з повновадство, висловленою нотарем Безбородком.

За стояння на горбку, окритому цїктами: карб. 2 — Ріка т. зв. синьо-срібна: ставка: карб. 1 — Лісок і ріжними відділками: 50 шагі.

Біла близоз хазія на зеленому полі: 50 шагі.

Біла доріжка між двома полями з цїктами: 60 шагі.

Успокоюючий домик із червоною крілею: карб. 1.50.

Млин на обрії (правдиний), приналежний до селянина Кривоного: 70 шагі.

Разом краєвиду за 6.60 карбованців.

Я обертая рахунок у руці а потім сказав рішучо: — Прикро мені, але я не можу заплатити цього рахунка! — Чому? — спитав нервово дідич. — Коли можна оглядати, то мусить заплатити! — Кожий рахунок мусить бути заосотерений степлем, а на ньому нема степля.

— На основі якого закону? — Закон каже, що кожний рахунок на більше як п'ять карбованців мусить мати степлець.

— А так... Прошу, коли так, то я скреслю з рахунку млин, ріку... Тоді разом буде 4 карбованців 90 шагі... Я добув і торгують п'ять карбованців, дав горбу дідичеві, взяв дідичу під руку та пішов своєю дорозою... По дорозі з горба бачив я чудовий лісок, але я не вважив подивляти його, бо бачив, що негально може вилітати присидкуватий дідич і підслухає мій рахунок... З того часу я захещав прогулювати.

Переклав. М. Тр. ий.

